

Ο φασιανός της Αυστραλίας μπορεί να αντιληφθεί αλλαγή θερμοκρασίας ίση με μισό βαθμό Κελσίου. Το δικό μας κουνούπι καταλαβαίνει μεταβολή θερμοκρασίας ίση με το ένα εκατοστό πεντηκοστό του βαθμού. Ο άνθρωπος «βολεύεται» με τις έννοιες παγωμένο, κρύο, ζεστό, καυτό. Για να μετρήσει τη θερμοκρασία, χρειάζεται κάποιο όργανο. Ως την εποχή του Αλεξανδρινού σοφού, Ήρωνα (Α' μ.Χ. αι.), τέτοιο πράγμα δεν υπήρχε. Κι αυτό που εκείνος δημιούργησε («θερμοσκόπιο», το είπε), ούτε καν ξέρουμε πώς λειτουργούσε.

Στα 1592, ο Γαλιλαίος εφάρμοσε την άκρη ενός σωλήνα στο στόμιο μιας γυάλινης σφαίρας, την οποία ζέστανε, κι έβαλε την άλλη άκρη του μέσα σε ένα δοχείο νερό. Παρατήρησε ότι, όσο ο αέρας μέσα στη γυάλινη σφαίρα κρύνε (που σημαίνει ότι μειωνόταν ο όγκος του), τόσο ανέβαινε η στάθμη του νερού. Ξαναζέστανε τη σφαίρα και η στάθμη του νερού κατέβηκε. Ήταν το πρώτο γνωστό μας θερμόμετρο. Άβολο και δύσχρηστο. Και αναξιόπιστο, καθώς ο όγκος του αέρα επηρεάζεται και από τις καιρικές μεταβολές.

Στα 1630, ο Γάλλος φυσιοδίφης, Τζιν Ρέι, χρησιμοποίησε νερό για να φτιάξει τον πρόδρομο του θερμόμετρου, ενώ, στη Φλωρεντία, οι μαθητές του Γαλιλαίου προτίμησαν το κρασί. Ο Γερμανός Γαβριήλ Δανιήλ Φαρενάιτ ξεκίνησε με το αλκοόλ (1709) και κατέληξε στον υδράργυρο (1714) ως το υλικό που μπορεί να μετρήσει καλύτερα τη θερμοκρασία ενός αντικειμένου. Στην εποχή του, κυκλοφορούσαν καμιά τριανταριά κλίμακες θερμοκρασίες. Ο Φαρενάιτ εισηγήθηκε τη δική του. Έβαλε στο μηδέν την πιο χαμηλή θερμοκρασία της γενέτειράς του Ντάνσιχ (σήμερα, στην Πολωνία) και στο 212 τη θερμοκρασία του βραστού νερού. Στα 1742, ο Σουηδός φυσιοδίφης Άντερς Κέλσιος πρότεινε να μπει το μηδέν στη θερμοκρασία βρασμού του νερού και το εκατό σ' εκείνη που το νερό γίνεται πάγος, δημιουργώντας την εκατοντάβαθμη κλίμακα. Ο, επίσης Σουηδός, βοτανολόγος Κάρολος Λινναίος την αντέστρεψε κι έτσι την ως ξέρουμε σήμερα.

(Έθνος της Κυριακής, 29.3.2009) (τελευταία επεξεργασία, 24.10.2010)